GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-071

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 juni 2020
Zaaknummer	Z/20/362374 /INT/20/966891
Onderwerp	Raadsinformatiebrief Evaluatie GFT in de hoogbouw
Portefeuillehouder	C.Koers-De Graaf

Contactpersoon	Marcel Krosenbrink
E-mail	M.Krosenbrink@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 136

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Er is een pilot geweest met de inzameling van Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) in de hoogbouw op het Gelders Eiland. Van deze pilot is een korte evaluatie gemaakt. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u daarover.

Kernboodschap
De mogelijkheid om GFT afval te kunnen scheiden in de hoogbouw moet zorgen voor een verlaging van de hoeveelheid restafval en geeft inwoners de gelegenheid de hoogte van de afvalstoffenheffing te beïnvloeden. De deelnemers aan de proef die de enquête hebben ingevuld zijn in hoofdlijnen positief over het scheiden van GFT-

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- x Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
De deelnemers aan de proef die de enquête hebben ingevuld zijn in hoofdlijnen positief over het scheiden van GFT. De proef lijkt een bijdrage geleverd te hebben aan de daling van de hoeveelheid restafval al is die daling niet exact te meten. De gekozen werkwijze in de proef is arbeidsintensief en daarmee relatief duur.

De evaluatie is toegevoegd als bijlage.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
De resultaten van het onderzoek communiceren wij met de inwoners.

Vervolgproces
Nadat in de rest van de gemeente diftar bij de hoogbouw is ingevoerd, krijgen ook daar de bewoners de mogelijkheid GFT te scheiden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. 967104 Evaluatie

Evaluatie GFE Hoogbouw

Doel van de pilot

De proef met GFT inzameling bij hoogbouw in het Gelders Eiland draagt bij aan het gemeentelijk beleid dat conform de VANG- doelstelling de hoeveelheid restafval wil beperken tot 100 kg per inwoner per jaar en een afvalscheidingspercentage van 75% wil bereiken. Bewoners van hoogbouw hebben momenteel niet de mogelijkheid om hun GFT afval gescheiden aan te bieden. Het zorgen voor voorzieningen op maat levert een bijdrage aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Volgens de afvaldriehoek is het doel drieledig:

- *Milieu; De bewoners van hoogbouw kunnen hun GFT scheiden, waardoor dit niet met het restafval wordt verbrand, maar hergebruikt wordt als grondstof. We leveren hiermee een bijdrage aan de realisatie van de VANG- doelstelling.*
- *Service; We vergroten de service ten opzichte van de huidige inzameling doordat bewoners de mogelijkheid krijgen hun GFT- afval gescheiden en gratis aan te bieden. De service op restafval blijft gelijk, omdat de proef niet voorziet in aanpassingen in de inzameling van restafval. We voorzien de betreffende huishoudens van extra informatie over het scheiden, inzamelen en verwerken van GFT omdat dit nieuw voor hen is. We ervaren en leren of de opzet van deze proef een werkbare manier is om met inwoners in contact te komen en maatwerk te leveren dat ook daadwerkelijk gebruikt gaat worden.*
- *Kosten: De verwachte kosten voor de uitvoer van de proef zijn begroot op € 21.180,- .*

Beschrijving pilot

In augustus 2018 is gestart met een inventarisatie van locaties in het Gelderse Eiland die in aanmerking komen voor de proef/pilot GFT inzameling in de hoogbouw. In april 2019 is de pilot gestart voor een proef van een half jaar om hoogbouw inwoners in het Gelderse Eiland het GFT gescheiden te laten aanbieden. Hiervoor zijn naast GFT minicontainers en een inzamelmiddel voor het scheiden van groente, fruit en etenswaren (GFE) in de keuken(keukenbakjes) geleverd. De gemeente heeft 20 locaties met 323 bewoners benaderd voor de pilot. Voor de locaties zijn beheerders gezocht die de communicatie met bewoners en het beheer van de containers hebben georganiseerd. In totaal zijn 39 GFT containers van 180 liter voor het GFT afval uitgezet. Op verzoek van enkele beheerders zijn extra containers na geleverd.

De beslissing om GFT afval te scheiden wordt vaak tijdens het koken in de keuken gemaakt. Om dit te faciliteren heeft de gemeente op aanvraag 56 kleine keukenbakjes geleverd. Naast een analyse van gegevens is ook een enquête onder de bewoners gehouden. Van de 323 inwoners hebben 32 gereageerd op de enquête.

GFT in de hoogbouw van het Gelderse Eiland	
Aantal hoogbouw locaties	20
Aantal aansluitingen	323
Aantal containers GFT	39
Aantal aansluitingen met een keukenbakje	56

De pilot heeft geen formeel einde gekregen. De inwoners die gebruik maken van de GFT container kunnen deze blijven gebruiken. Inwoners die alsnog een container willen, kunnen deze aanvragen en de gemeente zal deze leveren. De gemeente is alleen gestopt met de levering van de GFT biozakjes.

De resultaten van de pilot

Milieu

De inzameling van de containers is in de routes van de laagbouw geregeld. Een aparte registratie van de inhoud van de gft hoogbouwcontainers is niet bijgehouden, omdat dat praktisch niet mogelijk is. Door een aantal wijzigingen in het beleid in 2019 (een lagere frequentie voor restafval en tweewekelijkse inzameling van GFT) is geen betrouwbare uitspraak te doen over de toename van het gft afval op deze specifieke locaties.

Wel zijn in 2019 1142 (13%) minder registraties van milieupassen op de ondergrondse containers ten opzichte van 2018 gemeten. Het ingezamelde restafval is in deze periode met 3680 kg (6%) afgenomen. Voor de hoogbouw in het Gelders Eiland is geen beleidsverandering geweest, maar deze afname kan niet alleen aan deze pilot worden toegeschreven. Wel lijkt de gft pilot dus een beperkte bijdrage te leveren aan de VANG doelstelling door de afname van het aangeboden restafval.

Service

Met de GFT inzameling hebben inwoners de mogelijkheid door GFE te scheiden en daarmee een lager variabel deel van de afvalstoffenheffing te betalen. Minder restafval betekent een lagere afvalstoffenheffing. De gehouden enquête toont een behoorlijk positief beeld over de mogelijkheid om GFT te scheiden en de kennis van GFT afval over wat in de gft container mag is erg hoog gebleken(88%).

Zeventien respondenten (53%) geven aan gebruik te maken van de keukenbakjes en 13 gebruikers (41%) geven aan hiermee door te gaan, ook als de gemeente stopt met het verstrekken van de gft zakjes. Twee respondenten hebben aangegeven dat de biologisch afbreekbare zakjes in het GFT verwerkingsproces niet zijn te verwerken. Ook het televisie programma De Monitor van de KRO-NCRV heeft hier aandacht aan besteed [1]. De biologisch afbreekbare zakjes blijken niet snel genoeg af te breken in het proces van de eindverwerkers.

Twee respondenten geven aan dat de container beter verwijderd kan worden door de overlast van stank , vliegjes, maden en ander klein ongedierte. Negen respondenten geven aan overlast te ervaren van ongedierte en stank. Bij 63% van de respondenten wordt de container goed schoongehouden. Het belang van het schoonhouden van de container, om ongedierte en geur te beperken, is dus een aandachtspunt gebleken.

Kosten

De pilot was begroot op € 21.180,- maar door de beperkte vraag naar de keukenbakjes zijn de kosten € 3.642,00. onder de begroting gebleven.

---

[1] https://demonitor.kro-ncrv.nl/uitzendingen/uitzending-terugkijken-is-composteerbaar-plastic-de-oplossing-voor-ons-plasticprobleem

Kosten	Begroot			Realisatie	
	Tarief	Aantal	Totaal	aantal	Totaal
Uren projectleider	€ 80	181	€ 14.480	150	€ 12.000
Aanschaf inzamelmiddel	€ 10	350	€ 3.500	350	€ 3500
Aanschaf minicontainer	€ 20	20	€ 400	39	€ 780
Aanschaf GFT zakjes	€ 5	350	€ 1.750	112	€ 560
Communicatie en voorlichting	€ 3	350	€ 1.050		€ 1.050
TOTAAL kosten			**€ 21.180**		**€ 17.890**
Geschat minder restafval verwerking (ton)	€ -80,00			4,4	€ -352
Totale kosten			**€ 21.180**		**€ 17.538**

De gemeente heeft nog een groot aantal keukenbakjes (294st) op voorraad.

Ook de minderopbrengsten voor de gemeente van het variabele tarief van de afvalstoffenheffing zijn in dit overzicht niet meegenomen, omdat niet duidelijk is welke aandeel van de afname van restafval aan de pilot kan worden toegeschreven.

Advies

Heeft de pilot geleid tot de gewenste doelen?

Milieu: De pilot lijkt een beperkte bijdrage aan de realisatie van de VANG doelstelling te leveren. De exacte bijdrage is niet goed te meten. De afname van geregistreerde pasaanbiedingen is hoopvol. De bio-gft zakjes zijn niet goed afbreekbaar en niet goed te verwerken. De gemeente kan dus beter stoppen met het verstrekken van deze zakjes.

Service: De belangstelling voor een GFT minicontainer was twee maal hoger dan verwacht, terwijl de belangstelling voor de keukenbakjes lager was dan vooraf verwacht (32%). De informatie over het belang van GFT scheiding is bekend bij de respondenten (88%)

Kosten: De pilot is goedkoper geweest dan begroot. Maar omdat de pilot veel tijd voor begeleiding vraagt, is een bijdrage van €54, per hoogbouwaansluiting aanzienlijk.

Conclusie en vervolg

Het afstemmen met een beheerder per locatie is waardevol gebleken, maar ook arbeidsintensief. Door eerst diftar in de hoogbouw in te voeren, hebben inwoners profijt van het beter GFT scheiden, omdat zij dan minder variabele afvalstoffenheffing betalen.

Slechts 34% van de bewoners maakt gebruik van het keukeninzamelmiddel. De gemeente faciliteert voor de andere afval- en grondstofstromen alleen het inzamelmiddel dat inwoners aan de kant van de weg aanbieden. Waarom zou de gemeente voor het GFT in de hoogbouw ook de inpandige inzamelmiddelen betalen? Bij een vervolg moet de gemeente het verstrekken van keukenbakjes en de intensieve begeleiding opnieuw overwegen.

De gemeente kan de GFT containers op verzoek van hoogbouwinwoners verstrekken of voorschrijven, echter als een gemotiveerde beheerder ontbreekt, is de kans op een vieze container met stank en (klein) ongedierte groot. Het verplichten van GFT scheiding is om die reden niet aan te raden.

De pilot levert een bescheiden bijdrage aan de Vang doelstelling, echter de kosten van ruim €54,- per hoogbouwaansluiting zijn door de arbeidskosten aan de hoge kant.

Vervolg

Een vervolg is zinvol als de volgende drempels worden weggenomen:

1. Eerst Diftar in de hoogbouw invoeren, voordat gft scheiding in de hoogbouw zinvol is. Inwoners hebben bij Diftar een belangrijke reden, minder betalen voor restafval, om aan gft scheiding te doen.
2. Een minder arbeidsintensieve aanpak zoeken, om de invoeringskosten te beperken. Arbeid maakt in de pilot 85% van de kosten uit. Bij een grootschalige invoering zullen de arbeidskosten naar verwachting per aansluiting dalen. Ook kan de aanpak wijzigen, bijvoorbeeld door beheerders zich vrijwillig aan te laten melden en/of de woningbouwverenigingen betrekken in het project.
3. De communicatie over gft scheiding kan mogelijk gelijk met communicatie over de invoering van Diftar in de hoogbouw plaatsvinden. De GFT scheiding in hoogbouw is een goede reden voor inwoners om hun variabele deel van de afvalstoffenheffing te beperken. Als voordien hoogbouwcomplexen zich uit eigen beweging melden gaat de gemeente daar alvast een gft-container plaatsen.